

16 Δεκεμβρίου 2024

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς: Την Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

ΘΕΜΑ: Να συνεχιστεί η λειτουργία των Κέντρων Κοινότητας, Παραρτημάτων Ρομά, ΚΕΜ, Δομών παροχής βασικών αγαθών, ΚΔΗΦ, ΚΗΦΗ, ΣΥΔ και Δομών Αστέγων με στελέχωση από το ήδη υπάρχον έμπειρο και καταρτισμένο προσωπικό.

Πριν λίγες ημέρες υπογράφηκε η σύμβαση μεταξύ του Υπ. Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας με εταιρεία που αναδείχθηκε από τακτικό διαγωνισμό ως ανάδοχος του έργου ««Μελέτη βιωσιμότητας για τα Κέντρα Κοινότητας και τις κοινωνικές δομές καταπολέμησης της φτώχειας». Ο συμβατικός χρόνος παράδοσης του τελικού έργου είναι τρεις μήνες από την υπογραφή της σύμβασης, επομένως αρχές Μαρτίου 2025.

Οι Κοινωνικές Δομές (Κέντρα Κοινότητας, Παραρτήματα Ρομά, ΚΕΜ, Δομές παροχής βασικών αγαθών, ΚΔΗΦ, ΚΗΦΗ, ΣΥΔ και Δομές Αστέγων) είχαν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως πιλοτικές πράξεις συγχρηματοδοτούμενες από το ΕΣΠΑ 2014-20 και ειδικότερα από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), με στόχο τη μείωση της φτώχειας και του αποκλεισμού. Δικαιούχοι των πράξεων ήταν Δήμοι με ανάλογα προβλήματα στον πληθυσμό τους που εκδήλωσαν σχετικό ενδιαφέρον.

Η αξιολόγηση της πορείας των πράξεων αυτών στη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου (ongoing evaluation) γινόταν χάρη στην υλοποίηση, για πρώτη φορά, ενός Ψηφιακού Εθνικού Μηχανισμού Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής με ακροτελεύτια σημεία επαφής τα Κέντρα Κοινότητας, τα Παραρτήματα Ρομά και τα ΚΕΜ, και παράλληλα με τη συγκέντρωση όλων των προνοιακών παροχών στον ΟΠΕΚΑ, συνδεδεμένο κι εκείνον ψηφιακά με τον Εθνικό Μηχανισμό. Με βάση τη διαρκή αυτή αξιολόγηση τα αρμόδια όργανα της ΕΕ εξέφραζαν πάντοτε μεγάλη ικανοποίηση, τόσο κατά τη συνεργασία με το τότε αρμόδιο Υπουργείο Εργασίας, Κοιν. Ασφάλισης και Κοιν. Αλληλεγγύης, όσο και στη διάρκεια των συναντήσεων των Επιτροπών παρακολούθησης του ΕΣΠΑ στις 13 Περιφέρειες. Τα καταγεγραμμένα αποτελέσματα αποδείκνυαν καθημερινά τον καίριο ρόλο που έπαιζαν Κέντρα Κοινότητας και δομές αντιμετώπισης της φτώχειας στην ενίσχυση των πιο ευάλωτων κατηγοριών πληθυσμού, αλλά και την ευρεία αποδοχή που συνάντησαν από την κοινωνία. Απόδειξη είναι ότι οι ΣΥΔ, μείζον μέτρο για την αποϊδρυματοποίηση, προστέθηκαν ως δομές στην πορεία. Ενώ, το 2018, ως παρακολουθήματα των Κέντρων Κοινότητας με αύξηση του προσωπικού τους, εγκρίθηκε η λειτουργία 100 Κέντρων Στήριξης Οικογένειας και Παιδιού (ΚΕΣΟΙΠ) και 150 Κέντρων Ολοκληρωμένης Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΟΦΗΛΙ).

Ειδικά τα Κέντρα Κοινότητας και τα παραρτήματά τους υποκαθιστούν πλέον, σχεδόν στο σύνολό τους, τις υποστελεχωμένες ή ανύπαρκτες κοινωνικές υπηρεσίες των Δήμων

αναλαμβάνοντας σοβαρές αρμοδιότητες που δεν προβλέπονταν εξ αρχής, κυρίως ελέγχους και αυτοψίες κατόπιν εισαγγελικών παραγγελιών (κακοποιήσεις, ακατάλληλο οικογενειακό περιβάλλον, ανήλικη παραβατικότητα κ.ά.)

Αποτέλεσμα της δράσης των δομών και της λειτουργίας του ψηφιοποιημένου κράτους πρόνοιας ήταν η σημαντική μείωση των δεικτών φτώχειας, παιδικής φτώχειας και ανισότητας στη διάρκεια της περιόδου 2015-2019, εν μέσω σκληρών μνημονιακών συνθηκών, Συγκεκριμένα, η γενική φτώχεια μειώθηκε από 21,4% το 2015 σε 17,7% το 2019. Η παιδική φτώχεια από 26,6% σε 20,9% την ίδια περίοδο και ο δείκτης gini των ανισοτήτων από 34,2% το 2015 σε 31% το 2019.

Μετά το 2019, σε αναγνώριση της σημαντικής προστιθέμενης αξίας των κοινωνικών δομών και του ΟΠΕΚΑ, ανατέθηκαν στον ΟΠΕΚΑ και τα Κέντρα Κοινότητας πολλά επιπλέον προγράμματα όπως ο Προσωπικός Βοηθός Αναπήρου, το πρόγραμμα «Στέγαση και Εργασία για τους ανέργους», η υποβολή αιτήσεων για τα ΚΕΠΑ και των ασφαλισμένων του e-ΕΦΚΑ, η κάρτα αναπηρίας κ.ά. Ακριβώς για τον ίδιο λόγο, Δήμοι που αρχικά δεν είχαν ενδιαφερθεί για δομές αιτήθηκαν και ανέλαβαν στη συνέχεια τέτοιες πράξεις. Το Φθινόπωρο του 2024 μάλιστα η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανακοίνωσε ότι συνεχίζεται η λειτουργία όλων των δομών που ήδη λειτουργούν σε δήμους της και προστίθενται και νέες, όπως το δεύτερο Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ) στη Θεσσαλονίκη και νέο ΚΗΦΗ στις Σέρρες.

Το προσωπικό όλων των κοινωνικών δομών, εξειδικευμένοι επιστήμονες στη συντριπτική τους πλειοψηφία, έχουν ανταποκριθεί με τον καλύτερο τρόπο όλα αυτά τα χρόνια στα καθήκοντα που τους έχουν ανατεθεί σε διάφορες φάσεις της λειτουργίας των Δομών. Μάλιστα, παρά το γεγονός ότι η κυβέρνηση της ΝΔ δεν έδειξε ιδιαίτερο ζήλο στην προώθηση της υλοποίηση πράξεων που είχαν εγκριθεί από το ΕΚΤ και οι πόροι τους κατανεμηθεί ανά Περιφέρεια πριν το 2019 (ΚΕΣΟΙΠ, ΟΦΗΛΙ, ΣΥΔ), το υφιστάμενο προσωπικό κατάφερε να καλύψει τις ανάγκες και τις ευθύνες που τους ανατέθηκαν καθ' όλο το διάστημα 2014-σήμερα υπερβάλλοντας εαυτούς.

Πρέπει να επισημανθεί ωστόσο ότι την περίοδο 2019 – σήμερα, παρόλο που αύξησε τα καθήκοντα και το έργο τους, η ΝΔ δεν επεξέτεινε τις δομές στο ελάχιστο. Κι αυτό παρά το γεγονός ότι με την όλη πολιτική που ακολουθεί στα εργασιακά, στην ενίσχυση της αισχροκέρδειας και τη στέγη, οι δείκτες φτώχειας, παιδικής φτώχειας και ανισοτήτων πήραν πάλι την ανιούσα. Σήμερα, η φτώχεια βρίσκεται στο 18,9% (από 17,7% το 2019), η παιδική φτώχεια στο 21,8% (από 20,9%) και ο δείκτης gini στο 31,8% (από 31% το 2019). Επομένως, οι δομές κοινωνικής ένταξης και συνοχής είναι εξ ίσου απαραίτητες με την περίοδο που πρωτοδημιουργήθηκαν. Μάλιστα χρειάζεται και επέκτασή τους, εκεί όπου δεν έχουν ακόμη δημιουργηθεί, όπως πρόσφατα έκανε η Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας για τα ΚΗΦΗ, άρρηκτα δεμένα με τον στόχο της ενεργού γήρανσης του πληθυσμού και την αποϊδρυματοποίηση.

Υπό αυτές τις συνθήκες, η εκ των υστέρων αξιολόγηση (ex post evaluation) των συνολικών αποτελεσμάτων των πράξεων με τη μελέτη βιωσιμότητας των δομών που ανατέθηκε πρόσφατα στην εταιρεία-ανάδοχο, δεν μπορεί παρά να τεκμηριώσει την ανάγκη συνέχισης λειτουργίας των δομών ώστε, είτε να ενταχθούν ως συγχρηματοδοτούμενες και στη νέα περίοδο ΕΣΠΑ 2021-27, ή να μετατραπούν από πιλοτικές σε οργανικές μονάδες των Δήμων.

Σήμερα, που η ανάγκη κοινωνικής προστασίας και στήριξης καθίσταται εξ ίσου αναγκαία με την προηγούμενη προγραμματική περίοδο, η ύπαρξη τέτοιων δομών είναι εκ των ων ουκ άνευ. Εξ άλλου, τα κριτήρια αξιολόγησης, όπως αποτυπώνονται και στις μεταξύ Ελλάδας και ΕΕ συμφωνίες υλοποίησης των πράξεων, είναι πρωτίστως οφέλους και επίδρασης στις ομάδες των δικαιούχων και δευτερευόντως οικονομικού χαρακτήρα. Να τονισθεί επίσης ότι το ΕΚΤ καλύπτει τη δαπάνη μισθοδοσίας του προσωπικού και μέρος των λειτουργικών εξόδων των δομών, ποσό μικρό σε σχέση με το κόστος των υποδομών λειτουργίας που εξασφαλίζουν οι Δήμοι (ή άλλοι φορείς, δημόσιοι ή ιδιωτικοί, στην περίπτωση των ΣΥΔ και των ΚΔΗΦ).

Επειδή οι κοινωνικές δομές Καταπολέμησης της Φτώχειας (Κέντρα Κοινότητας, Παραρτήματα Ρομά, ΚΕΜ, Δομές παροχής βασικών αγαθών, ΚΔΗΦ, ΚΗΦΗ, ΣΥΔ και Δομές Αστέγων) που υλοποιήθηκαν στο ΕΣΠΑ 2014-20 και συνεχίζονται μέχρι σήμερα επιτελούν μείζον έργο υπέρ της κοινωνικής ένταξης μεγάλων ομάδων πληθυσμού και της ευρύτερης κοινωνικής συνοχής, έχοντας εδραιωθεί στη συνείδηση της Ελληνικής Κοινωνίας ως σημείο αναφοράς κάθε στιγμή που οι πολίτες αντιμετωπίζουν ανισότητες και αυξημένες ανάγκες,

Επειδή σήμερα οι κίνδυνοι φτώχειας, κοινωνικού αποκλεισμού και ανισοτήτων βρίσκονται πάλι σε υψηλό επίπεδο και η ακρίβεια, η στεγαστική κρίση και η κερδοφορία των μεγάλων ομίλων ροκανίζει το πραγματικό εισόδημα των πολιτών,

Επειδή οι εργαζόμενοι που λειτουργούν τις δομές από την ίδρυσή τους, στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-20 έως και σήμερα, είναι υψηλής επιστημονικής κατάρτισης και μεγάλης εμπειρίας και έχουν καταφέρει να ανταποκριθούν με μεγάλη επιτυχία σε όλα τα καθήκοντα που του ανατέθηκαν, αρχικά και μεταγενέστερα, συχνά διασφαλίζοντας πάγιες λειτουργίες των οργανικών μονάδων των Δήμων,

Ερωτάται η Υπουργός:

1. Θα συνεχίσει τη λειτουργία των Κοινωνικών Δομών (Κέντρα Κοινότητας, Παραρτήματα Ρομά, ΚΕΜ, Δομές παροχής βασικών αγαθών, ΚΔΗΦ, ΚΗΦΗ, ΣΥΔ και Δομές Αστέγων) που λειτουργούν σε διάφορους δήμους της χώρας από την περίοδο ΕΣΠΑ 2014-20 μέχρι σήμερα, είτε ως συγχρηματοδοτούμενες δομές του νέου ΕΣΠΑ 2021-27, είτε ως οργανικές μονάδες των δήμων;
2. Θα διατηρήσει στην εργασία όλο το υφιστάμενο προσωπικό, όλων των ειδικοτήτων που λειτουργούν από την ίδρυσή τους μέχρι σήμερα τις δομές αυτές, επιτυγχάνοντας εξαιρετικά θετικά αποτελέσματα για το σύνολο του πληθυσμού στους στόχους της κοινωνικής ένταξης και συνοχής;

Οι ερωτώντες βουλευτές

Φωτίου Θεανώ

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Ζεϊμπέκ Χουσεΐν

Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)

Τζούφη Μερόπη

Τσακαλώτος Ευκλείδης

Φερχάτ Οζγκιούρ